

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Bedrijvenpark Drachten A7-Noord

10 november 2003

1199-100

ISBN 90-421-1222-0
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. OORDEEL OVER HET MER EN DE AANVULLING DAAROP	2
2.1 Algemeen	2
2.2 Toelichting op het oordeel.....	3
2.2.1 Zonering.....	3
2.2.2 Verkeer	4
2.2.3 Meest milieuvriendelijk alternatief (mma)	4
2.3 Overige opmerkingen.....	5

1. INLEIDING

De gemeente Smallingerland heeft het voornemen om een bedrijventerrein te ontwikkelen met de naam Bedrijvenpark Drachten A7-Noord. Het plangebied beslaat een oppervlakte van circa 250 hectare. Het uiteindelijk nieuw te realiseren gebied met bedrijven heeft een netto oppervlakte van 100 hectare voor de bedrijfssegmenten 'gemengd plus', 'modern gemengd', 'bedrijvenpark', 'transport en distributie' en 'kantoren'. Daarnaast wordt het segment 'wonen en werken' toegevoegd. Voor deze activiteit moet de milieueffectrapportage (m.e.r.) worden doorlopen. De m.e.r.-plicht is gekoppeld aan de herziening van het bestemmingsplan. De gemeente Smallingerland is tevens bevoegd gezag.

Het ontwerp-bestemmingsplan heeft de Commissie niet ontvangen omdat dit nog niet gereed is. De Commissie heeft zich er dus niet van kunnen vergewissen of de voorgenomen activiteit (voorkeursalternatief) zoals aangegeven in het MER gelijk is aan de in het ontwerp-bestemmingsplan omschreven activiteit. De Commissie merkt hierover op dat het bevoegd gezag te zijner tijd bij het te nemen besluit dient na te gaan of het in dit advies getoetste MER ten grondslag ligt aan het bestemmingsplan (Wm. art. 7.27 lid 2).

Bij brief van 12 juni 2003¹ heeft de gemeente Smallingerland de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Het MER is op 25 augustus 2003 ter inzage gelegd².

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴ die de gemeente in kopie heeft doorgestuurd. Dit advies verwijst naar een reactie als die informatie bevat over een essentiële tekortkoming in het MER, waarvoor de Commissie adviseert een aanvulling op het MER op te stellen of informatie bevat over de inhoud van het MER die van belang is voor de besluitvorming en waarover zij een aanbeveling doet in het advies.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER⁴, zoals vastgesteld op 5 februari 2003;
- op eventuele onjuistheden⁵;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁶.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen. Zij gaat na

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁵ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁶ Wm, artikel 7.10

welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit over het bestemmingsplan. Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Tijdens de toetsing heeft de Commissie een vragenlijst en een memo met opmerkingen naar bevoegd gezag/initiatiefnemer gestuurd. Daarin heeft de Commissie kenbaar gemaakt dat het MER naar haar oordeel op een aantal onderdelen onvolledig is en geen juist beeld geeft. Naar aanleiding daarvan heeft het bevoegde gezag de Commissie verzocht de advisering op te schorten⁷ om de initiatiefnemer in de gelegenheid te stellen om een aanvulling op het MER te maken. De aanvulling heeft niet ter visie gelegen⁸. Daarom is in dit advies inspraak over de aanvulling niet beschouwd. De Commissie adviseert de aanvulling bij het ontwerp-plan ter visie te leggen.

Dit advies van de Commissie bevat het oordeel over het MER inclusief de aanvulling⁹.

2. OORDEEL OVER HET MER EN DE AANVULLING DAAROP

2.1 Algemeen

De Commissie is van oordeel dat in het MER en de aanvulling tezamen de **essentiële informatie aanwezig** is.

Het MER geeft een duidelijke visie op de mogelijkheden ten aanzien van het landschappelijk ontwerp. Gekozen is voor het zoveel mogelijk sparen van de aardkundige en archeologische waarden bij het meest milieuvriendelijk alternatief¹⁰, in combinatie met een flinke oppervlakte aan 'blauw' en 'groen'.

⁷ Zie bijlage 1a.

⁸ De aanvulling is op 30 september en 1 oktober door de Commissie ontvangen.

⁹ Deze aanvulling omvat:

- aanvullende informatie MER bedrijvenpark Drachten A7 Noord (m.b.t. informatieve vragen en essentiële vragen)
- kaartje zonerings oost
- kaartje zonerings west
- geluidemissie tabel
- mma tabel 23 en bijbehorend kaartje
- verkeersmodel intensiteit
- verkeersmodel controlepunten
- woon- en werk pendel Friesland tabel 7
- nummering dwarsprofielen
- plankaart bestemmingsplan

¹⁰ Zie ook de inspraakreactie van de ROB (bijlage 4, nr. 1).

Bij de verdere planuitwerking adviseert de Commissie na te gaan of bij deze alternatief mogelijkheden bestaan om de pingo-ruïnes zichtbaarder en beleefbaarder te maken. Een tweede aanbeveling is om in de uitwerking van de plannen nadrukkelijk aandacht te besteden aan het aspect waterkwaliteit, teneinde inzicht te krijgen hoe het 'blauw' optimaal kan functioneren voor mens en dier.

De Commissie signaleerde bij toetsing van het MER aan de vastgestelde richtlijnen en de wettelijke inhoudseisen een aantal tekortkomingen, die zij essentieel achtte voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming. Daarom adviseerde de Commissie om een aanvulling op het MER op te stellen voordat het besluit wordt genomen. De tekortkomingen betroffen de zonering, de verkeersgegevens en het meest milieuvriendelijk alternatief.

Paragraaf 2.2 geeft per onderdeel een toelichting op dit algemeen oordeel door allereerst aan te geven welke informatie in het MER ontbrak, vervolgens te beschrijven welke informatie de aanvulling geeft en af te sluiten met een conclusie met, waar relevant, een aanbeveling.

2.2 Toelichting op het oordeel

2.2.1 Zonering

Een presentatie van de inwaartse zonering, afgeleid van de gevoelige bestemmingen (met inbegrip van woonwijken of geprojecteerde woonwijken buiten het studiegebied), waarop indicatief is aangegeven waar categorie 2, 3 en 4 (en eventueel 5) kunnen worden geplaatst ontbreekt in het MER, en dat geldt eveneens voor vertaling naar de gewenste segmentering (1/5 'transport en distributie', 2/3 'modern gemengd' en 1/8 'bedrijvenpark'). Ook een inschatting van de beschikbare oppervlakte geschikt voor de verschillende gewenste categorieën is niet opgenomen. Bestaande hinderzones van twee agrarische bedrijven zijn wel genoemd, maar niet op kaart weergegeven evenmin als de mogelijke consequenties daarvan (4.3.4 RL). Gekoppeld daaraan is onduidelijk hoeveel ruimte er nog is voor de verschillende geluidsklassen. De vulling van de brongebieden met maximaal acceptabele geluidswaarden in tabel 7 in de bijlage geeft niet weer hoeveel ruimte er is voor de verschillende geluidsklassen. Alleen daaruit kan de flexibiliteit van het terrein voor het inpassen van lawaaiige bedrijven worden afgeleid.

↓ De zoneringproblematiek is in de aanvulling voldoende onderbouwd en inzichtelijk gemaakt. Met de gevolgde werkwijze wordt duidelijk dat:

- potentiële conflicten tussen verschillende bestemmingen in voldoende mate kunnen worden geïdentificeerd;
- de gemeente beschikt over een instrumentarium om het ontstaan van feitelijke conflicten te voorkomen;
- het gebied in principe geschikt is voor de beoogde doelen, daar waar het gaat om het voorkomen van hinder voor kwetsbare bestemmingen.

Voor het tweede punt is het van belang dat de zonering wordt vastgelegd in de bestemmingsplankaart en wordt bewaakt in de vergunningverlening in het kader van de Wet milieubeheer, zoals ook door de gemeente als voornemen is aangegeven in reactie op de vragen vanuit de Commissie.

Uit de aanvulling blijkt meer expliciet dat de alternatieven verschillen in de hoeveelheid te amoveren woningen.

2.2.2

Verkeer

De Commissie heeft begrepen dat er geen verkeersstudie heeft plaatsgevonden. In het MER wordt onvoldoende inzicht gegeven in de wijze waarop de vervoersontsluitingen voor fiets, auto en openbaar vervoer zijn ontworpen en van welke ontwerpprincipes is uitgegaan.

- ‡ In de aanvulling worden de verkeersgegevens voldoende onderbouwd. De aanvulling maakt duidelijk dat:
- de A7 een bereikbaarheidsprobleem oplevert voor de A7-Noord indien niet binnen afzienbare tijd daar een capaciteitsverruiming plaats vindt of maatregelen die de verkeersstroom indammen worden genomen;
 - de N31 door de aanleg van A7-Noord een beginnend capaciteitsprobleem op zal lopen;
 - de Ureterpvalleat een beginnend capaciteitsprobleem zal krijgen. Dit kan nog versterkt worden doordat in de aanvulling van een optimistische schatting ten aanzien van het vrachtverkeer wordt uitgegaan. Het vrachtverkeer wordt hier op 0 verondersteld;
 - de kans op sluipverkeer via de noordelijke toegang tot het terrein groot is onder deze omstandigheden. Dit kan ongewenste gevolgen hebben voor de belasting van het onderliggende wegennet, de verkeersveiligheid en de geluidhinder in het buitengebied.

De Commissie adviseert bovenstaande effecten bij het besluit te benoemen.

2.2.3

Meest milieuvriendelijk alternatief (mma)

Bij de vormgeving van het mma wordt in het MER opgemerkt dat het thema 'duurzaamheid' geen specifieke bouwsteen vormt. Dit leidt ertoe dat in het mma feitelijk de nadruk ligt op een milieuvriendelijke (duurzame) inpassing van het bedrijventerrein in het landschap, terwijl de duurzame inrichting van het bedrijventerrein zelf buiten beschouwing wordt gelaten. Bij de vormgeving van het mma dient naar de mening van de Commissie in ieder geval te worden aangegeven:

- welke concrete maatregelen worden genomen om het netto ruimtebeslag (uitgeefbaar terrein) van het bedrijventerrein te minimaliseren (intensief ruimtegebruik, compact bouwen, stapeling van bedrijfsruimten en verkeersruimten en mogelijkheden om parkeren op eigen terrein te bevorderen) en tot welke ruimtewinst dit leidt, ook ten aanzien van het bruto oppervlak;
- wat de optimale zonering is;
- wat de optimale verkeersstructuur is;
- wat de geluidsgegevens zijn. Van het mma zijn geen aparte geluidsgegevens berekend.

‡ De aanvulling heeft de bovenstaande zaken in voldoende mate onderbouwd en weergegeven. Duidelijk wordt dat de duurzaamheidsbouwstenen inclusief de maatregelen ter verkleining van het netto ruimtebeslag voor alle alternatieven, inclusief het mma hetzelfde zijn.

De Commissie constateert dat bij het formuleren van het mma de milieu- en natuuroverwegingen in dezelfde stap zijn gewogen met economische overwegingen. Strikt genomen dienen financiële redenen geen rol te spelen bij de ontwikkeling van het mma. Aangezien het hier echter alleen geringe effecten zal hebben op het aspect verkeer (vergroting van de verkeersdruk) acht de Commissie dit geen tekortkoming.

Een concreet voorstel voor fasering in de uitgifte ontbreekt in het MER. De zoneringkaart maakt echter inzichtelijk dat het mogelijk is om een fasering aan te brengen in het uitgiftebeleid (in verschillende delen van het plangebied zijn immers alle

categorieën bedrijven aanwezig). De Commissie adviseert om in het bestemmingsplan wel een fasering in het uitgiftebeleid op te nemen, mede gezien de naar de mening van de Commissie zeer optimistische prognose van de benodigde capaciteit in het MER en aanvulling. Zij adviseert bij het besluit de mogelijkheid om met uitgifte van terreinen te beginnen aan de kant van Drachten (westzijde) inzichtelijk te maken, zodat bij een stagnerende uitgifte het oostelijk deel van het plangebied zoveel mogelijk kan worden ontzien. Belangrijk daarbij is de ontwikkeling van de groenstructuur zoveel mogelijk gelijktijdig te laten oplopen. Ook adviseert de Commissie om bij de fasering aan te geven, welke alternatieve invulling kan worden gegeven aan gebieden die als gevolg van een stagnerende uitgifte niet ontwikkeld worden als bedrijventerrein.

In de aanvulling wordt geconstateerd dat het bestemmingsplan geen instrumentarium kan bieden voor vervoersmanagement. Echter via de verruimde reikwijdte van de Wet milieubeheer is het voor gemeenten wel mogelijk om voor bedrijfsvestigingen bepalingen op te nemen over vervoersmanagement.

2.3 Overige opmerkingen

In deze paragraaf geeft de Commissie adviezen die naar haar mening van belang zijn voor de kwaliteit van de besluitvorming, maar geen betrekking hebben op essentiële tekortkomingen.

In de aanvullende informatie met betrekking tot de informatieve vragen wordt door de initiatiefnemer geconstateerd dat de aantrekkende werking van vrachtverkeer 20 % bedraagt. Dit moet volgens de Commissie 40 % zijn.

In dezelfde informatie wordt aangegeven dat de gemeente de voorkeur heeft voor het herbouwen van het historische boerderijtje. De Commissie wil in overweging meegeven na te gaan of herbouw van deze boerderij niet mogelijk is buiten het bedrijventerrein in verband met de zoneringproblematiek en de in § 2.2.3 aangegeven variant. Concreet zou hiermee onder andere het 'groengebied' rondom het boerderijtje kunnen vervallen. Dit groengebied ligt op een ongunstige, geïsoleerde plek, wanneer men zich bedenkt dat de aangrenzende airstrip een 'rode' invulling heeft en houdt. Het hier aanwezige broedpaar grutto zal niet stand houden. Een situering aansluitend bij het overige 'groen en blauw', of op het niet-bebouwde buitengebied biedt een betere 'ecologische ontsluiting' en daarmee betere kansen voor een soortenrijke ontwikkeling. Belangrijk is daarbij na te gaan of er steentijdvindplaatsen aanwezig zijn in het gebied¹¹.

Een goede waterkwaliteit is essentieel, gelet op de aanzienlijke ruimte die voor water is ingeruimd. Door een waterkwaliteitsonderzoek kan worden vastgesteld welke factoren hiervoor bepalend zijn. Dit inzicht kan dan worden ingezet in de planuitwerking. De 'achtergrondkwaliteit' van het water in het studiegebied is goed, blijkens de kritische waterplanten die op verschillende plaatsen in het studiegebied zijn aangetroffen. Om deze achtergrondkwaliteit ook zo goed mogelijk tot expressie te laten komen, moet aandacht besteed worden aan mogelijke belastingen vanuit het bedrijvenpark, mogelijke belastingen vanuit de (al dan niet vergraven) vermestte bovengrond, mogelijke belastingen vanuit het aanvoerwater en aan een goede ecologische inrichting van de waterpartijen.

¹¹ Zie inspraakreactie nr. 1 (bijlage 4).